

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Conversio Magni Avgvstini, Postea Hypponensis Antistitis Maximi

Werner, Ignaz

Lincii, M DC XCII.

Pars Teria. Respondet Genius Augustini binis Amoris, & Pænitentiaë,
alijsque compassionis affectibus se Crucifixo donans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70025)

PARS TERTIA.

Respondet Genius Augustini
binis Amoris, & Pænitentiae, alijs-
que compassionis affectibus se Cruci-
fixo donans.

SENTENTIA.

*Aspice mitissime Conditor dilectæ sobolis hu-
militatem, & miserere super infirmi pla-
smatis debilitatem, candet nudum pectus,
rubeat cruentum latus, tensa movent vi-
scera, decora languent lumina, Regia pal-
lent ora, lacerata pendent membra, con-
spicere DEI hominis poenam, & relaxa-
conditi hominis miseriam, vide Redem-
ptoris supplicium, & redempti dimitte
delictum. Med. c. 6.*

tin
ijs-

s bu
pla
Et
t vi
pal
con
laxa
dem
itte

. I.

III

X

Dant vulnera vulnus.

Stigmata Domini Iesv

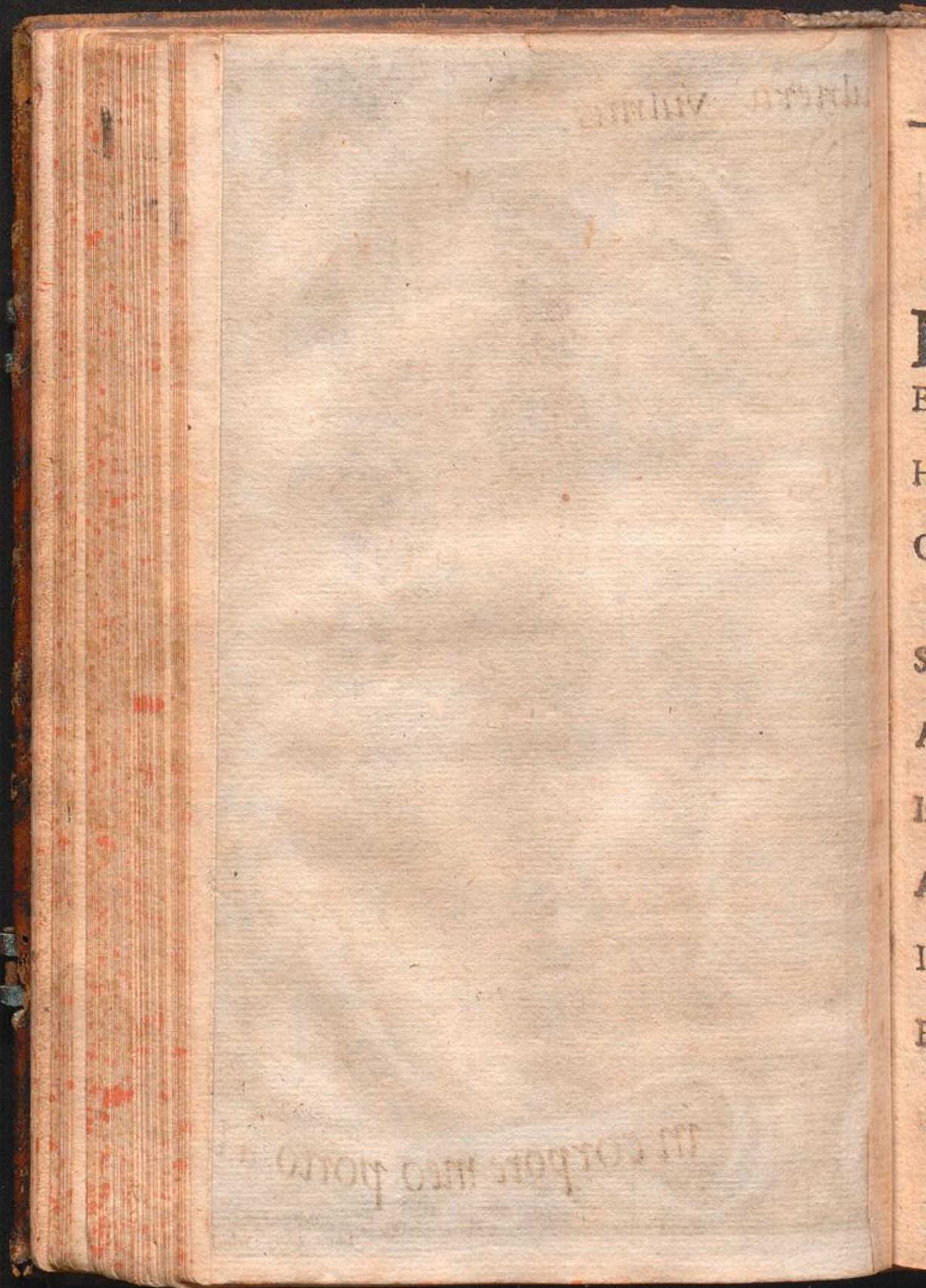
in corpore meo porto. ad. Gal. 6.

Frantz Mairberger del.

Johan Georg Schickler. sculp.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

S. I.

Affectus primus Pœnitentiæ.

ERgo ego nō timui tantum violare Parentē!
Sæva vel in sumum vulnera ferre Deum!

Ergo ego Divinos potui lacerare lacertos!

Nec Dominum plagæ dedecuerè meæ!

Heu! ego peccavi Divum fundendo cruorem,

Heu! ego peccatis vulnera tanta dedi.

Cur mihi non demens! cur non mihi barbara
dixit;

(Ipsa nihil) vultu lingua retenta gravi est:

Sed taciti stimulare tamen verecundia vultus

Egit me lachrymis, ore silente, reum.

Ah prius in caput hoc impacta Sarissa fuisset!

Utilius poteram parte carere mei.

In mea vesanas habui dispendia vires,

Et potui pœnam fortis inire meam!

An, si læsifsem minimum de plebe quiritem,

Plecterer! in Dominum jus mihi majus erit?

Isarioth scelerū monumenta nefanda reliquit:

Ille Deum primus prodidit, alter ego.

Et minùs ille nocens, per tot meæ crimina mille

Christum damnavi mortibus, ille semel.

Ah

Nec puduit sacros vitijs lacerare capillos,
 Nec puduit Dominas ungue notare genas
 At me nec puduit toties crucifigere Christum
 Nec puduit Divum convitiare Caput!
 Ille semel tantum judææ prodidit iræ.
 Et puduit proprias cæde notâsse manus;
 Ah meliùs cæci damnatus rupibus antri
 Finissem proprios ad mala tanta dies.
 Threjicio meliùs cecidissem faucibus ictu,
 Cessissemque atræ debita præda stygi.
 Sed furor abripuit, rapuit malè suada voluptas
 Cæcaque me prædam fecerat ira suam.
 Ut rapit in præceps Dominum, spumantia frustra
 Fræna retentantem, durior oris equus:
 Ut subitus prope jam pressâ tellure carinam
 Tangentem portus ventus in alta rapit:
 Sic me sæpè rapit malè sani turbinis aura,
 Et redeo ad celeres, crimina nota, vias.
 Nunc ego me tandem cæpi sentire nocentem
 Ingenio perij, qui miser ipse meo.
 Jam pudet! ite procul rabies, & acerba voluptas
 Numina cultori perniciofa suo.
 Devictus notam repetat gladiator arenam;
 Inque feras redeat naufraga puppis aquas:
 Non ego delicias celeres, nec acerba resumam
 Castra voluptatis; vulnera sæva Dei.

Tu mihi, Christe, animum posthac revocabis ab
 Advolviq̄ tuo me patiēre pedi. (illis;
 Nec formidantē lachrymis, flectuq̄; madentem
 Amplius à genibus Christe repellētis.
 Ite oculi in lachrymas, lachrymas ne despice
 Christe!

Qui mihi in auxiliū tendis utramq̄; manum.
 Vulnere pectus hiat, lacerū est sine corpore cor-
 Hanc inflixerunt crimina nostra necem. (pus:
 Sic dum læsus obis, tua sit suprema voluntas,
 Hæres poenarum sim quoque Christe tuus.
 Tendo manus, Christe hæredē me scribe dolorū,
 In pretio mihi erunt hæc tua, Christe mala.
 Virgarum fascēs, infamis latro, Senatus,
 Quæq̄que per exanimū purpura corpus abit.
 Crux solium, diadema rubi, spectabile Regni
 Indiciū clavi, regia montis apex.
 Hæc quoque diligimus; liceat succedere spinis;
 His eget in stimulos desidiōsa caro.
 Diligimus clavos; liceat succedere clavis,
 In cruce quæis tecum nobile figar onus.
 Annuis in pectus reclini vertice, Christe,
 Protensis palmis annuis; & moreris.
 Legatis succedo bonis: crux aurea salve!
 In tua crux hæres brachia scriptus eo.
 Te super occubuit diffusis vita lacertis;
 Te super inserto corde quietus agam.

§. II.

§. II.

Affectus secundus Amoris erga Crucem
fixum, sui que totius oblationis.

A Urea crux passi, crux lectule dure, Tonantem
Nobile sopiti funus amoris habes. (da
Et genitus lachrymas moriens dat sanguinis unguentum
Et niveo, & roseo perpluit imbri sinus.
Exoptata mihi toties, & amabilis ornus!
In tua crux hæres brachia scriptus eo.
Pignus habes vitæ, quis rupes crederet inter
Delicias vitæ posse latere meæ?
Hoc super insomnes clivo, noctesque diesque
Excubias vigili lumina fidus agam.
Hac statione vigil te nostræ gaudia vitæ
Nocte tenebo vigil, luce tenebo vigil.
Nō mea Bethlemios jam quærunt vota penatibus
Natus ubi rigido stramine fleuit amor.
Fascia non ultra constringit parva lacertos,
Nec referat gelidos vile mapale lares.
Dum tener in vestra vagiret Pusio bruma
Quam mihi Bethlemiae chara caverna spectabat
Jam pretiosa suis rapuit me Golgotha saxis,
Et rapuere animum tristibus antra jugis.

Tesque

Tesqua cadavereis albentia saxa sepulchris!
 Num vestro poterat limine vita mori?
 Aspera saxa quidē, sed amica cacumina mortis,
 Saxa semiramia chloride grata magis.
 Digna coli lachrymis, redimiri digna rosetis
 O juga milleno fidere digna coli.
 Golgotha te video, pretiosi scena doloris!
 Golgothei quantum profuit ora jugi.
 Nulla quidē vestras diffunditur umbra per oras,
 Nec Dryas ambrosiā digerit ossa manu.
 Quā facies inamæna jugi, quod squalida vestras
 Obsidet ô tumuli! mortis imago lares!
 Nulla sepulchrales pomona perambulat ædes,
 Et procul hinc celeris mellea penna Noti.
 Attamen his legitur mea vita recondita saxis,
 Leniter & niveâ rupe quiescit amor.
 Quām facies speciosa jugi, quod vita coronat,
 Quanta cadavereus gaudia clivus alit!
 Justitiæ Titan vestris procumbit in antris,
 Culmina passuri culmina grata Dei.
 Non ego vos posthac libitinæ dixero clivum;
 Albet ubi niveis ossæ pompa thoris,
 Non ego vos dicam funesta cubilia mortis,
 Tristis ubi extremâ Parca recumbat humo.
 Non ego vos dicam lachrymosa theatra dolorū,
 Quā tegit exanimes squalida tumba sinus:
 Non

Non ego funereas vos posthac dixero rupes,
 Quà rigeant mæstis funera sparsa vijs.
 Vos ego Lucinæ credam cunabula, vitam,
 Sit moritura licèt, culmina vestra dabunt.
 Vos ego depingam rediviva rosaria solis
 Occiduis vestro Sol redit ore jugi.
 Vos ego describam speciosa palatia vitæ,
 Illo, quo moritur, vita renata jugo est.
 Vos ego grande canam devictâ morte theatrum
 Quod roseis teneat gressibus actor amor.
 Quæsitum toties, & amabile culmen amanti
 O desiderijs scena parata meis!
 Accedo propius gratissima limina vitæ,
 Ecce manum, amplexu brachia junte meo
 Golgothei Dryades me pallida Golgotha
 Rupe sub hac posthac incola tutus agam.
 Et dum me stringit redivivum, vita lacertis
 E cruce, jungo meum cor, crucis hospes et

§. III.

AFFECTUS TERTIUS.

Genius Augustini Christi doloribus pe-
tit præ Ainore commori.

Golgotha! præruptis asperrima Golgotha sa-
xis,

Tot mihi sunt planctus, quot tibi tesqua jacent!
Currite perq; sinus, per & ora, genasq; querelæ,
Volvere præcipiti lacryma missa vado.

Te video, quis crudeli te murice pinxit?
Qui prius antebas, candide Christe, nives.

Quis rubor in vultu niveum tibi læsit honorem!
Quis tulit è tenero tempore lactis opes?

Golgotha, Golgotha, materies nova lamentorū,
Prò! quanto laceras nobile vepre caput?

Credideram nostram tibi Pignus nobile vitam;
Verùm nostra tuis vita perempta jugis.

Quis juga sic Stygio vos barbarus ore tyrannus
Impiat, & vestros inquinat hoste lares?

O juga! prærupto quæ tangitis astra theatro,
Credebam in vestro est vertice tuta quies.

Cynthia amat montes, & amant hominesq; Dijsq;
Montes res Superis deliciosa fuit.

G

Dis

Dis nihil in montes Circaëque pabula possunt
 Et nihil Aleto Tisiphoneque potest.
 Phœbus amat Pindū, sua Mænala Cynthia ste-
 Præfert, Idæum Cypria culmen amat,
 Trinacris Ætna placet Cereri volucerq; Chim-
 Bellerophon, Clarium laudat Apollo nem-
 Ter tria Parnassi sua culmina Numina calcant
 Vatis illa suis culmina grata lares.
 Jupiter aërium requiem sibi figit Olympum,
 Cùm triplici pavidas terruit igne domos.
 Nescio, quæ Charites, quæ gaudia montibus in-
 Montibus Hyblææ mellificatis apes.
 Dives ab Eoi dum surgit Memnonis auro,
 Primus Olympe tuum Sol notat igne jugu-
 Purior, & nullis temeratus nubibus, aër,
 Quà montis superat culmina, flare solet.
 Deliciosa Dijs, & res gratissima mons est,
 Numina amant mōtes, culmina mundū am-
 At mihi, qui reliquis lætæ dedit otia pacis,
 Mons solet extremo corda ferire rubo.
 Nulla quies montes inter, collesque dolori,
 Quà magê præruptus, mons magis aptus et
 Monte super Galatea suum dolet Acida cæsu-
 Monte super grandi vulnus Adonis habes.
 Argus in Æmonios agitaverat Isida colles;
 Et tua nata, Ceres, culmine rapta fuit.

Mōt

Monte super gelidos posuit Tyrinthius artus,
 Monte super validus pertulit astra Gigas.
 O mons feralis ! mons scena novissima planctus!
 Nulla fides monti, gaudia nulla jugis.
 Tu mihi lethali vitam velamine condis,
 Et mille exacuis per mea fata rubos.
 Te super exanimes profuso sanguine vultus,
 Pandit & arentes morte jubente genas.
 Pandit purpurea, at jã jã propè mortua planctu
 Labra Deus, nostræ labra parata siti.
 Ille quidem tenero restagnat fonte cruoris,
 Perque genas mittit flumina, perque sinus.
 Multa tulit Solyriam, quæ Lydo pegmata surgunt,
 Inter & hortorum gaudia, multa tulit.
 Nec renovò veteres tristissima vulnera clades,
 Vulnera magna dolor, dum renovatur, habet.
 Attamè, heu meminì quæ tollis Golgotha rupes,
 Vita mea extremis cladibus occubuit.
 Occubuit mea vita ! diem quid Cynthia ducis ?
 Et vertis roseas picta per astra rotas ?
 Dum mea vita cadit, tumulum signate cadenti,
 Meque unà, precor hoc, contumulate juga.
 Quid tumulū in clamo ? tumulū crux alma para-
 Antea crux vitæ lectule grate meæ ! (bit :
 Te super occubuit distentus corpore Christus,
 Te super immoriar, corda dolore ruant.

§. IV.

AFFECTUS QUARTUS.

Genius Augustini inter Dolores Crucifixi Jesu repræsentat sibi, & contemplatur Dolores stantis sub Cruce Beatissimæ DEI Genitricis Mariæ.

Affectus Matris Dolorosæ sub Cruce ad Filium.

Nate cruentato sublimis ab arbore vultu
 Suspice Maternos, quæis natat unda, sine
 Suspice, quàm rigidâ damnarunt sorte dolores
 Heu! immane dolor pectore vulnus alit.
Qualiter æquoreis pinus lassata procellis
 Sorbetur, tremulam jacta dat unda necentem
 Pelicam quamvis puppis vectura Magistrum
 Dū ruit in scopulos, membra dat hausta maris
 Nulla fides pelago, quo lusit in æquore, eodem
 Mergitur, Æolidum dum furit ira, ratis.
 Sic mea ferali quatiuntur corda tumultu,
 Et trahor immani læsa dolore fibris.
 Heu mihi! quas furias? quos fert dolor anxius igitur
 Quas parat insidias? quæ parat arma dolor

Corda trahit, quæ Golgotheæ stant marmora
rupis,

Vepre coronatum culmen in astra ferunt.

Nescio, quis tacito mihi porrigit impete dextras,

Et rapit in vestri Golgotha tesqua jugi.

His ego sub saxis mea plangam vulnera, planctū,

Si tristi resonent murmure, saxa dabunt.

Et sine voce dabit mihi planctum flebilis Echo,

Elinguis medio dum solet ore loqui:

Has quoties rupes lugubri videro vultu,

Quas meus affuso Filius imbre rigat:

Quo vos ô rupes dignabor nomine? montem

Non ego vos posthac dixero, nolo jugum:

Aspera res mons est, & vastis horrida saxis.

Monte latent cædes, funera monte latent.

Sive vocem nostri suprema Palatia Nati:

In quibus ille suo sanguine pictor erat.

Sive tuas posthac adamantes dixero rupes,

Aut magè, si placeat, saxa pyropus erunt:

Sive vocem vernis depictum floribus hortum,

Flos campi in vestro Golgotha colle stetit.

Sive vocem posthac amplū tua saxa theatrum,

Non tamen hùc alius, quàm dolor, actor erit:

Ille meas clades, & aget sine fine querelas,

Et referet luctūs fata suprema mei:

G 3

Huic

Huic ego ferales committam pectoris æstus,
 Et dabo funesto publica verba sono.
 Lingua mihi calamus, color est, qui perpete m
 Et niveos pingit lacryma fonte sinus.
 Charta mihi mundus, qua scribã nostra dolor
 Vulnera, & exsangues in nova fata choros,
 Tristia dictabo lugubri carmina voto,
 Et dolor alterno conferet illa sono.
 Quis matrem vetuit lachrymari vulnera Nati
 Quæ deflere negat, non fuit illa parens.
 Cor patet in luctus, tragico dum robore fixi
 Aspicio Nati fata suprema mei.
 Nate cadis, totusne cadis? Matrine superstes
 Legatur vitæ portio nulla tuæ?
 Quis potior Genitrice tibi succederet hæres?
 Sat, tua vita mihi si data, dives ero.
 Annuis ad votum, quando cum vertice vitam
 Inclinans fundis Matris in ora tuæ.
 Sed quid erit Matri? sine te nec vivere possunt
 Si dederis vitam, te simul adde mihi.
 Aut tecum vivam, vel te sine vivere nolo,
 Et tua vita mea, & mors tua mors mea fit
 Quis me funestâ configat in arbore Nato,
 Et figat tragicæ viscera nostra cruci?
 Vos ego vos clavos in nostræ funera cladis
 Invoco, maternas perterebrate manus;

Perterebrate sinus, terebrate manusq; , pedesq;
 O tota à vestra cuspide fixa forem! (fers?
 Tendo manus, & pando sinus, quid vulnera dif-
 Parva licet fuerit, fit mora longa mihi.
 Nec timeo vestros gratissima dona dolores,
 Vulneribus magnis corda parata gero.
 Figite, & extremum pretiosâ morte cruorem,
 Quâ libet, ex imis extenuate fibris.
 Flumina diffundam: nã sic amor exprimit undas,
 Quæ fluet, & simul hæc unda doloris erit. (pha
 Tot mihi erunt fontes, quot erunt vulnera: lym-
 Non erit unda mihi, sed cruor unda mea est.
 Vulnera nō ego vos compellem vulnera, plagas
 Non ego vos dicam, quas, dolor ipse, facis.
 Vulnera quot facies, tibi tot facis ipse fenestras,
 Quæis, dolor, ex imo plangere corde queas.
 Nam quid in arcano latitaret pectore luctus?
 Ille fugit latebras, ille theatra petit.
 Publica res dolor est, socios habuisse dolorum,
 Quisque cupit, cuius corda dolore gemunt.
 Vel magè si placeat posthac non vulnera dicam
 Vulnera, sed totidem feceris ora dolor:
 Nec dolor elinguis posthac, erit optimus ille
 Eloquij præses, verba diserta dabit.
 Et fluet eloquium; dum plurima flumine vena,
 Per corpus roseum sanguinis urget iter!

Et dolor orator mihi sit crux exedra Nate,
 His ego de rostris vulnera nostra gemam.
 Pro gestu lacrymas, pro motu murmura terra
 Sin hominum nequeat corda movere dolor
 Auditor mihi Phœbus erit, tellusque, polusque
 Et quæ nocturnis Cynthia surgit equis.
 Audiet attonito stellarum regia vultu,
 Meque perorantem de Cruce terra colet.
 O dolor ex imis mensura novissima luctus,
 Suffice verba dolor, te sine nolo loqui.
 Quid mea disfertis crudeles gaudia clavi?
 Quò minus hoc ligno nobile figar onus.
 Ah quoties, clavi, clamavi, figite Matrem.
 Figite Maternos in cruce, tendo, sinus.
 Crux mihi lectus erit, thaluminum Crux gratap
 rabit;
 Sauciùs in plumis non cubo Cygne tuis.
 Pulvinar mihi sit sertum, quod sentibus horret
 Ut velut armato perforet hoste caput.
 Non opus, ut tepidis illudat Morpheus umbris
 Nolo, tibi tepidum Phante papaver habe.
 Somnia finget amor, dolor ipse ministrat aman
 Somnia, dum varias fertque; refertque vice
 Annue Nate preci, Maternis annue votis;
 Restat enim voti Crux tua scena mei.

Bethlemio quondam cunas tibi stramine stravi;
 Tu Matrigratum de Cruce cede thorum.

§. V.

Hos inter Affectus Genius Augustini
 delictorum juventutis suæ memor, asylum &
 refugium apud eandem Divam sub Cruce
 Misericordiæ Matrem quarit.

O Mea quàm varijs rapitur fortuna procellis!
 O mea quàm dubio marmore vita natat!
 Ceu ratis insanis trahor hinc, trahor inde pro-
 Ut pila ludentis pulsa, repulsa manu. (cellis:
 Non sic dum prædam Phryxæi velleris egit
 Jason, fulmineis frenduit unda minis.
 Cum pelago surrexit hyems, & aquosus Orion,
 Hyppotadæque cohors incubuere salo.
 En polꝰ omnis abit, tumulant Hyperiona nubes,
 Et sepelit tenebris nox violenta diem.
 Nusquam Phœbeæ collucent lampadis ignes,
 Condit & ipsa suas invida luna faces:
 Urgeor æternâ circum caligine septus,
 Quique micant ignes, fulminis igne micant:
 Fulminis igne micant ruptis è nubibus ignes,
 Et rotat iratus murmura rauca polus.

G 5

Nec

Nec satis in nostrā conjurant æquora mortem
 Æquora fulmineis æmula facta minis.
 Faucibus immanes allatrant undique Syrtes,
 Inde fremit Nereûs, Æolus inde fremit. (d
 Hinc latrat fera Scylla, vorax furit inde Chary
 Tethyos & rabies, Nereidumque, furor.
 Elevor alterno pavidus super æthera fluctu,
 Heu mihi! quæis agitur, cum furit unda, jug
 Alterno rapior, styge demergendus, hiatu;
 Heu mihi! quas aperit, dum cadit unda, spec
 Mille dies sine sole traho, sine sidere, & omnis
 Spiculat hora necem, denegat hora necem
 Scilicet hoc merui: nec quæ damnavit Olympu
 Crimina defendo, crimina plango mea.
 Si, quoties merui, Numen sua tela vibrâsset;
 Pridem essem Stygijs contumulatus aquis.
 Non ego vel socium, vel testem criminis ullu
 Arguo; sum socius, testis & ipse mei.
 Si Labyrinthæis errantem ambagibus undæ
 Ad tumidas cautes vela tulere ratem;
 Me rectore ratem allisit cautibus Auster,
 Me rectore vagæ diffiliere rates.
 O Utinam, saltem post tot discrimina rerum,
 Naufraga me tutâ prora reponat humo!
 Aut mihi post tæbras, Phariæ post nubila noctis
 Chara dieiferis ignibus astra micent!

Non ego vel geminos cœlestia sidera fratres,
 Vel peto Tyndareas in mea vota faces.
 Non ego septenos rutilantes Arcadas igne,
 Ut mea nocturno sidere vela regant.
 Vel regat afflictas Helice fulgore carinas,
 Carbasa quæ dubijs explicuere Notis.
 Sola Maria mihi da fausto sidere lucem,
 Et nox deterfa hoc sidere furva cadet.
 Mitia crispato colludent marmora fluctu,
 Et placidum clemens exeret ira fretum.
 Lata serenatis spirabit nubibus aura,
 Blanda virescentis Chloridos aura soror.
 Quæq; ratis pelagus non arte, sed impete sulcat,
 Quæ rapit ira sali, quæ rapit ira noti.
 Tuta leget tutos sine velo, & remige portus.
 Vecta tuæ rutilo sidere Virgo facis.
 Exere Virgo, tuas lucentes exere flammæ,
 Me solo nutu respice, tutus ero.
 Pœna quidem iusta est, nec me meruisse negabo;
 Summa tamen pœna est, displicuisse tibi.
 Sed solet ira tamen placabilis esse Deorum,
 Et de nube solet clarior ire dies.
 Vidi ego currentes pinus famulantibus Austris,
 Quas fera turbato merferat unda salo.
 Vidi ego pandentem ramos per inania quercû,
 Quæ tandem sævo fulmine strata fuit.

Crimina

Crimina si mea respicio, mitissima Mater,
 In te certa venit spes mihi, tutus ero.
 Ac velut horrendū miscentibus æquora ventis
 Non eadem est rabies, continuusque furor
 Sed modò turbatis equitant per Nerea pennis
 Imma evulsuros marmora sede putes;
 Et modò subsidunt, languescentesq; feruntur
 Vimque putes illos evomuisse suam:
 Pectore sic nostro fugiunt, redeuntq; timores
 Et modò magna subit spes, modò tota cadit
 Parce igitur Mater, nec Nominis inmemor huius
 Nati placandi spem mihi tolle tui
 Parce precor, Genitiq; faces, & spicula conde
 Nevé petant animam, quò miser inde ruat

§. VI.

AFFECTUS SEXTUS.

Genius Augustini sub symbolo Parnasi
 si, & Musarum valedicit omnibus vitæ huius
 voluptatibus, seque totum Crucifixi amoris
 devovet, cui morienti Epicedium
 accinit.

CYrrha vale, geminiq; vale mons ardue collis
 Quem toties nostri pulsavi pectinis auro;

Non me Pierij delectant culminis umbræ,
 Aonijque chori: dulcissima Numina, Musæ,
 Cedite, Castalij non posthac murmuris undis,
 Non Aganippæo (gratissima flumina vatum)
 Fonte levabo sitim; melior mihi culmine surgit
 Pindus; in æthereos porrecto vertice tractus
 Altior; O tanti mons Golgothâ scena doloris!
 Non ego te posthac, non dixero GolgothaCyr-
 rham,

Dixero te posthac Parnassum, dixero posthac;
 Quo meus infami letho confectus Apollo
 Occubuit, quem torva Stygis quondâ edita partu
 Impietas, tumidusq; furor mersere cruento
 Funere, & extremam rapuerunt corpore vitam.
 Hunc ego lugubri mulcebo carmine montem,
 Defunctumq; canam meliori carmine Phœbû,
 Quàm vestras cecini lauros, ceciniq; labores
 Pierides. Tibi plectra sonent, tibi fila tetendi
 Diversis variata modis, tibi Barbiton orno
 Christe super rigido distentus brachia ligno:
 Tu mihi Phœbus eris, mihi eris tu carminis au-
 thor.

Ergo Palæstinus, quo primos ducit in ortus
 Orbis in immanes potuit consurgere fastus,
 Et Phlegetonteis revocare paludibus iras.

Quas neque, fulmineas cum projicit æthere
 mortes
 Jupi.

Jupiter, & tumidas concussit Numine rupes
 Novit: An Ajacis revocati Dite furores?
 Et Stygijs Solymas furijs confudit Orestes?
 Terror ubique sonat vario temerarius ausu,
 Cæca dat arma furor: quis vestras Marte Phala

ges
 Armavit, voluitque truces Alcmaëonis iras,
 Tænario exundante lacu, quis quæritur hostis
 An vestras iterum tures evertere tentat,
 Atrox Antiochus! video, fert tela fatelles;
 Sanguineâ temulenta siti; suus ære rigescit
 Umbo, Palæstinis tumidus Gradivus in armis
 Hesperijs dum Phœbus aquis sua lumina cond
 Pernici properat gressu; concita juvenus
 Mille furit galeis, armat sua brachia ferro
 Hostiles meditata neces absque ordine favit.
 Gethsemani gratis quâ vernat floribus hortus
 Accelerat, densis succedunt castra manipulis:
 Arma micant, dubiæque inter confinia noct
 Incumbit facibus pubes: præit ipse cohortem
 Improbus ante alios funesto crimine Judas;
 Tænarium ducens agmen, præmissus ab Oro
 Parcite, non hostis, nō est, quem stringitis, host
 Mitior ille agno, mansueto lumine frontem,
 Et Charitum candore genas, sine crimine mort
 Innocuæque jubar vitæ, cui pectora virtus

Imbu

Imbuit, & teneri lactavit flore pudoris.
 Prima verecundæ cui vernant tempora vitæ.
 Scilicet infano dâ m turgent pectora fluctu,
 Quo furor implevit stygius, sine laude fatiscit
 Virtus, innocui nullo stant pectore fasces,
 Quos furor, & cæco noctis quondam edita partu
 Impietas fontes credit, sic jura, fidemque
 Ablegat, nocuusque fuit, quicumque furori
 Esse nocens potuit, licet insons ille videri.
 Talis Idumæos furijs populata penates
 Sanguineis Styge nata flagris palmare Megæra
 Impiat igne scelus, lucefcunt corda veneno,
 Et vultu riget Impietas. Auditis? opacæ
 Imperium noctis per verna silentia florum
 Tænarium meditatur iter teterrima pubes,
 Dextra faces, & dextra scelus fert, dextra paratur
 Innocuum mēffura caput, sonat æthere clangor;
 Et refugus sua lora dies, sua cornua Phœbe
 Reflexis avertit equis, elementa laborant.
 Terra suos tumulos avulsis saxa cavernis
 Dedignata nefas, non uno murmure rupit.
 Sol caput ocelluit, ne tanti criminis ausus
 Libaret vultu. Nudatus ab arbore Christus
 Tempora mille rubis, terebratis vertice venis
 Lividus, effossusq; latus, plantasque, manusque,
 Et totus vulnus, quâ nutrit Golgotha mortem
 Prona

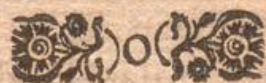
Prona laboranti propinans oscula terræ
 Emoritur, plagisque satur de pectoris imo
 Et niveum, Tyriumq; uno trahit impete flume
 Aspicias hæc Genitor, qui nutibus æthera torquet
 Aspicias, & pateris? Non dum concussa tritici
 Sidera mugitu volvunt incendia flammis,
 Tanarias ultura faces? non sulphure nimbus
 Vorticibus mundum piceis rapturus in ignes?
 Tartareas resera non uno fonte paludes,
 Cocytique picem, Lethææ flumina ripæ
 E Stygijs emitte plagis: ruat omnibus actus
 Supplicium Phlegeton non unâ morte daturus
 Non secus, ac quinas æquatisturribus urbes,
 Alta Gomorrhæo steterant quâ culmina factu
 Pentapolisque suos icetabat in æthera muros,
 Fronte minax, scelerumq; ultrix immanibus
 Excidio tua dextra dedit! pluit ignibus aër;
 Ardentisque Polus spirabat flumina flammæ;
 Omnia fusurus congestis viribus ignis,
 Et cineri immiscens insani pegmata fastus;
 Aut tua si potuit, diffracto cardine nimbos,
 Ira per effusos ruptâ compage procellas
 Mittere, & undantes immani gurgite fluctus,
 Quâ patet æthra, suis despumavisse latebris
 Vindice quâ Nereô tumulares imbribus orbem
 Neptunamq; salo, furibundaque Doridos arm

In nostras armata neces, quid dextera pœnas
 Differat, & triplici cur non immurmurat igne
 Regia cœlorum, variâ per compita flammâ
 Per liquidum factura vias, ultura cadentis
 Fata Dei, Solymasque suo raptura furore,
 Centenâque gravis per nubila morte feratur?
 Audio commissos divulso margine montes
 Ejaculata jugis, immani pondera nisu
 Incertis saluisse vijs, Natura revulsas
 Ex imâ radice petras armavit in iras;
 Infandum stratura caput; si terra probrosam
 Dedignata necem saxis ultura tyrannos
 Culmina culminibus collesq; cacumine rumpit;
 Quid tua dextera faces? quid vindice dextera pœ-
 cessat in infames Solymæi criminis ausus, (nâ
 Exeruisse neces? Pendet super arbore natus:
 Et placido Genitor vultu suprema cadentis
 Funera dissimulat Nati? liventia circum
 Membra per exsanguis profuso sanguine venas
 Corpora funus habet: Quantum diversus ab illo
 Qui Thaboræa super radiatus culmine Phæbo
 Æmula sidereis radiatus tempora flammis
 Cum candore suo niveos antebat honores,
 Majestas trabeata genas, stellata pyropis
 Sidera nocturnæ famulantia sidera Divæ
 Insedère labris. Omnes pulcherrimus inter

H

Et

Et candore nives, roseumque decore rubore
 Antèibas splendore pari, cessisset Adonis,
 Cessissentque comæ, & dilectus Apolline vultu
 Endymeonque suæ pretiosus amore Dianæ
 Candida pullato texisset tempora peplo:
 Talis eras, sed fatali quis membra colore,
 Pallentesque genas, & pallida marmora frontis
 Et niveum cervicis ebur, quis sidera vultûs
 Obduxit, vetuitque tuis discurrere malis. (certè
 Formosam Charitum Triadem? quis Xeuxis
 Funere sidereæ deterfit fulgura frontis,
 Diripuitque nives collo, quis Ditis ab imis
 Æthereos rapuit crines? Heu sævus in iras
 Quis spinis tam molle caput, quis sentibus imis
 Verticis exanimat latebras non Persea Dictys
 Tam tragicâ comabat acû, sine lege jacentem
 Cæsariem; nitidos imitantem Hyperionis ignis
 Mille plicant tribuli, congestaque vulnera sentibus
 Ingeminant, textisque patet magna area plagis
 Talis obis: num totus obis? super arbore nobis
 Reliquias vitæ legans, supremaque amoris
 Spicula supremo moriens jacularis ab ore.

§. VI

§. VII.

AFFECTUS ULTIMUS.

Genius Augustini in grati animi; & amoris testimonium in Cruce mortuo, & sepulto Jesu Epitaphium condit.

ANtra sepulchrali quæ surgitis antra cavernâ
 Vos mihi delictum condite rupe meum.
 Non moror, albenti quâ turges Golgotha clivo,
 Proh quantum nostri pignus amoris habes!
 Pignus habes vitæ, quis montes quæreret inter
 Delicias vitæ posse latere suæ.
 Attamē hîc mea vita sita est; quid spiritus ultrò
 Membra animare potes, mēbra fovere potes?
 Vita jacet, rigidoquæ jacet tumulata sub antro,
 Heu mihi! quos motus squallida saxa datis?
 Qualis ubi Hesperium lassato vertice pontum
 Sol subit, emerito dum dedit igne diem:
 Cum subitò atrato nox funestissima velo
 Nigra per obscurum differt ora polum.
 Et timor, atque dolor nocturnæ pignora Divæ,
 Ferales quatiant per nigra regna metus:
 Sic mea funestæ proscribunt gaudia curæ,
 Nec finit immodicus plaudere corda dolor.

H 2

Ille

Ille meus Phaëthon nostræ lux unica vitæ;
 His jacet in saxis, hoc jacet ore jugi.
 Non ego Sidonijs ultrò cum floribus hortos
 Inquiram; vitæ vota cupita mea;
 Non ego te Bethlè, quæ te prope nubibus infer
 Inquiram, stabulo non jacet ille tuo.
 Hoc super insomnes clivo noctesque, diesque
 Ducam, ac hîc vitæ lumina semper agam.
 Hinc procul immitti torvos cervice leones,
 Et procul Hyrcanas hinc removebo feras.
 Addet amor vires, non pilis æmula pila
 Hac neque gradivus me statione trahet.
 Fortior inflictiis immani cladibus hosti;
 Pulchraque succumbens victima mortis erit
 Aut mihi formosam redimam per vulnera vitæ
 Aut inimica procul classica victor agam.
 Scû me mors perimat, scû sit victoria laudi,
 Utrâque pars nostri testis amoris erit.
 Quanquã quid nisi mors languenti proffit amor
 Credite non distat mors ab amore procul.
 Dum mea sub rigidis tumultatur vita cavernis
 Hic mea mors requies sæpè vocata venit.
 Vita tenebrosis malè condita vita latebris,
 Nitere, & exanimem me propè junge tibi.
 O tumule! ô rigidis asperrima culmina saxis!
 O rupes vitæ lectule grate meæ!

Maxima vis lachrymis, emollit lacryma petras,
 Petrus erit testis, Magdala testis erit.
 Hæc lacrymis vitam, lacrymis tulit ille salutem,
 Lacryma placat, ubi nil potuere preces.
 Diffundam lacrymis repetitis fletibus ora,
 Fonte rigabo genas, fonte rigabo sinus.
 Nec deerit nostro præfixus margo dolori;
 Nō nisi in hunc tumulū lacryma missa cadet.
 Et cadet, & repetet, donec mollescere saxum,
 Et rupes querulo pandere membra velit.
 Pandere, pandere recluso mihi cardine rupes;
 Atque mihi vitam reddite saxa meam.
 Surda nimis cautes, nimis aspera saxa querelis:
 Eheu ad nostras culmina surda preces!
 Vos quoties tumuli pulsavi pectoris æstu:
 Vos quoties noster sollicitavit amor?
 Nec prece, nec lacrymis vultis mollescere saxa,
 Surdus & in lacrymis mons precibusq; riget.
 Hoc ergo tumulo liceat mea condere membra
 Atque simul vitæ contumulare meæ,
 Et quia non licuit vivo mihi tollere vitam,
 Nos eadem mæsti funeris urna teget:
 Vivus Golgothæ venerabor culmina rupis;
 Ne posthac vitam tollere fata queant.

❧) (o) ❧

H 3

A.